

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 8 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Upravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši

Koroški Slovenci in enakopravnost.

Iz junske doline na slovenskem Koroškem se piše praškej „Politiki“ sledeče:

Mi koroški Slovenci imamo zaradi enakopravnosti tesko stanje. Uže leta prosimo, mej tem ko drugi naravnost terjajo, naj se dobro hotečim, visokim zapovedbam glede kontrolnih zborovanj, te važne vojaške institucije, vsaj v tem oziru ustreza, da se v čisto slovenskem okraji odloči častnik, ki je zmožen slovenskega, to je družega deželnega jezika.

Žalibože tudi v tem letu nij se jemalo ozir na nas, in bilo zaukazano — pa vendar ne iz samega kljubovanja? — zopet tistega trdega Nemca, kateri se je lansko leto tako brez taktno proti necemu rezervistu obnašal, ter mu samo zato s kaznijo žugal, ker nij nemški znal! Lansko leto sem govoril o tem slučaju v Celovškem „Kärnthner Blatt“, ker je pa to ravno nasprotno nasledke imelo in ker to gotovo, nij zvedelo ministerstvo, pripošiljam sedaj vam, da bode tedaj dospel na pravo adresu. Dalje se je pripetilo tudi letos, da vojaci nijso upali prošnje, vprašanja itd. staviti in to samo v strahu pred kaznijo, zaradi slovenskega jezika. Še več družih enakih komadov nam pripovedujejo na odpust prišli vojaci. Kakor znano je v Maročičevem polku mnogo Slovencev, od katerih mnogo ne umeje nemškega jezika. Da bi se pa vojaci v tem jeziku hitreje in lažje izurjajo, ne podučujejo se na podlagi slovenske knjižice, ki je k sreči uže na svitem ne uče se na kak pameten in pedagogičen način, temveč pri nekaterih kompanijah dajejo se jim ordonanci, kateri vsakega Slovenca,

ki le samo jeden glas izusti v svojem materinem jeziku, naznanijo ga, ter se potem kaznuje.

O naznanenji ali razložnji došlih predpisov nij nikakega sledu; in vendar se glasi nek odlomek najvišjega ukaza:

„Določbe službenika (Dienstreglement) morajo se razumeti v pravem pomenu, častniki naj moštvo v primerni stopinji njih omike jim razlagajo in jih uvadijo, od vseh oseb armade, katerikoli šarže izjemno naj bode trdna postava in tudi se mora v formalnem oziru natanko izpolnjevati.“

Gospodje oficiri bi mogli biti gotovo čudežni doktorji, ako bi morali trdim Slovincem raztolmačiti pravi pomen službenika v nemškem jeziku.

C. kr. vojno ministerstvo je nameravalo z razdelitvijo cesarske pesni v obeh deželnih jezikih armadnim oddelkom, to navdušeno cesarsko pesen po dotičnih šaržih vojake naučiti in jim utemeljiti pravi avstrijski patriotizem. Žalibože se to nikakor nij zgodilo, cesarska pesen leži pri računskem naredniku: sem ter tje se pevajo pesni, katere bi pristajale za kako — prusko vojaštvo!

Take stvari pripovedujejo se od vojakov, ki so domov prišli in sicer z obžalovanjem. In vsejedno je naša enakopravnost pri vojaci primerno še dobra.

Načelniki političnih in sodnijskih oblastij so trdi Nemci. Pri deželnej vladi je deželne vlade svetovalec, g. Franjo Novak, ki ga kot uradnika čislamo in spoštujemo, on je slovenskega jezika zmožen, in govori s slovenskimi strankami v materinščini. Pri deželnej sodnji interesirajo se gospodje svetovalci za nemškega prezidenta, da jih

on kot Nemeč ne muči z napravo slovenskega senata. Višjo oblastnijo posnemajo tedaj tudi okrajna glavarstva.

Nek župan se je drznil okrajno glavarstvo Velikovec s slovenskimi akti nadlegovati, nasledek je bil, da so ga grajali in mu grozili s kaznijo in odstavljem.

Od šole kaj pisati je tako vse zastoj. Glavni namen šole je pak — npajmo da je za zdaj — germaniziranje naših zelo talentiranih in nadarjenih, ampak žalibože za najlepša leta ogoljufane šolske mladeži. Ona ne zna ne čitati, niti pisati niti računati in sicer ni slovenski ni nemški; iz šole izostane kljub osemletne šolske dolžnosti, brez šolske omike in jej je tudi vsak pot do večjega izobraženja, zavoljo neznanosti slovenskega čitanja prestrizen.

Pri tej nejednakosti glede enakopravnosti Slovencev je samo jedna enakopravnost, namreč bremena vseh državnih, deželnih in občinskih davkov.

Jugoslovansko bojišče.

Iz bosenskega Pounja se piše, „Obz.“: Denes se o zadušnji upora ne more več govoriti. Vstaši bodo črez zimo ratovali po guerisko naprej kakor so dosedaj, Turkom začena vsega pomanjkovati. — Tudi oficijozna dunajska „Pol. Corr.“ piše z jezo: „Kljubu raznih pobitij vstaških čet, nečejo agitatorji bosensko rajo k pokoju. Mnoge proklamacije cirkulirajo, ki pozivljejo na boj. — Mej vstaše v Hercegovini in Bosni je poleg poštenih mož in boriteljev prišlo tudi nekaj smeti, kakor drugače mogoče nij. Jeden tak je nekov belgradski „advokat“ Gruić, ki se je bil naredil za prvega Ljubi-

Listek.

Kupa brinjevca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

(Dalje.)

XI.

Da je ženska milejša, občutnejša od moškega, pokaže tudi pri tej priči učiteljeva ženica, kajti posled se zopet zgrudi na tla k skladnici, zakrije obraz, glasno ihti, zdihuje, toži, da bi se smilila mrzlemu kamenu, ko bi jo umel, imel čutila in poznal Evine hčere. Samo učitelju, svojemu možu, ne gane srca, ne omeči prsi.

Videč žena, da ne pomaga vse nič, jame zopet kričati na vse grlo in mu dajati taka imena, da jih ne moremo zapisati na ta beli papir, barvo nedolžnosti, in v oblake jezeč se, žuga in pogubuje samega sebe, in vesoljni svet, kakor, da bi bila ve-

soljnost zapletena v njeno nepresegljivo gorje.

Vsega je enkrat konec, pravi pregovor, in tudi učiteljevega potrpljenja in njegove videzne dobre volje je bilo.

Videč, da niti z besedo, niti z molkom ne ukroti ženice, vidno zarudi v lice, vzema pipo iz ust, kaka dva pota pokašlja, plane kvišku, potepta s črevljem ob tla in kriči: „Molči, nič vama nij hudega, ne poginete ne, in še takovega življenja ne zaslužite. Ko bi bila bolje odgojila hčer, pa bi bilo zdaj vse dobro. Jaz sem mnogo storil in napeljal vse v red. A tvoja mestna izreja, brezdelačnost, branje in druge neumnosti so odpravile poštenega ženina, katerega sem preskrbel jaz, nihče drugi.“

„Ti si preskrbel, ti reva revasta? Godarja Lipeta si odpravil, in jel spletati s skopim starcem in uničil s tem dekletovo srečo in si jo pokopal,“ povzame zopet še bolj razjarjena žena mej jokom in preprirom.

„Ti si jo, ti, in tvoji brinjevi zajutreki, starka, koliko potov sem dejal, brinjevec nij za žene, in ravno pijača, katero je našel najemnik zadnje jutro pri dekletu, ga je ustrašila, kajti pijačo sovraži bolje, kot vse drugo.“

„Lažeš, lažeš stavec, ti si jo vadil, ti pijanec, ne jaz, zdaj pa skrbi za njo in se trudi,“ kriči še glasneje starka.

Zadnje besede zbodejo nepopisljivo učitelja. Kri mu šine v glavo, oči mu žaré, svet se mu vrti, roka se mu trese. Vsaj „pijanec,“ strašno ime, tega ne zasluži, to nij bil nikedar, le brinjev zajutrek ljubi, družega ne. In kaj tacega mora čuti od svoje žene, svoje zakonske polovice. — To je proveč, — tega ne more in ne sme trpeti, vse drugo le tega nikdar.

Zdajci mu zavre strast in jeza do vrhunca, jezik se mu jame zapletati, beseda mu ne gre iz ust. V tej nepopisljivej togoti

bratičevega adjutanta ter porabil svoje stanje za razne sebičnosti in intrige.

„P. C.“ poroča dalje, da je avstrijska vlada konfiscirala vstaškemu vodji Petru Uzeleu cent streliva in 10.000 patronov, ki jih je bil v Avstriji kupil.

Iz Kostajnice se „Obzoru“ brzojavlja 11. nov.: Sinoči so vstaši zaplenili turško ladjo, turškega kormanuša v vodo vgrli, transitno robo soboj vzeli a ladjo zapalili. Pri Doberlinu so vstaši razbili Turke in vzeli vojniški provijant in sicer 20 tovorov rajža, 60 centov drugega živeča in nekaj orožja.

Iz Zadra se javlja: Vstaši iz Gačka so vzeli tvrđjavo Suljesko, 20 nizamov turške posadke je mrtvih ostalo, pet jih je uteklo. Tvrđjavo so vstaši požgali. — Drugo vstaško krdelo je osvojilo kasarno turških nizamov v Gačku. Nizami so imeli tu 19 mrtvih, vstaši v obeh bojih 14 ranjenih.

Iz Gradca se telegrafira v dunajski „Tagblatt“ od četrta: „Po poročilih iz vojaških krogov ne ostanejo le regimenti, ki so bili iz Dalmacije marširati pripravljeni, tãmkaj, temuã tudi za marš pripravljene regiment Kuhn bode eventualno iz Trsta v Dalmacijo poslan.“

Italijanska „Opinione“ pripoveduje, da se sedaj velevlasti pogovarjajo, kako da bodo vse skup turško pozvale, da svojim narodom pod garancijo velevlastij daje primerne reforme. — Iz Rima javljajo v „Pol. Corr.“, da se na mestu s posebno komisijo preiskuje, kako je bil Beneãan Pugnalin od turških vojakov v tvrđjavici Carini usmrten. Italijane bo zastopal avstrijski konzul v Trebinji znani srbski pisatelj Vuk Vrãeviã.

Politiãni razgled.

Notranje deãele.

V Ljubljani 12. novembra.

Graško mestno svetovalstvo je sklenilo, peticijo na državni zbor poslati, naj se uvaži predlog Fischhofov o evropskem kongresu, ki bi na države vplival, da bi menj stojeãih vojsk na nogah držale in s tem veliko stroškov prihranile. — Ali nam se zdi, da s tem razoroženjem v sedanjem času ne bo nič, — ãe je prav misel res lepa in dobra. Dokler hoãe en narod drugega tlaãiti, tako dolgo bodo vojske. ãe

dvigne svojo pest — in zamahne prviã, in morda nevedoma svojeã ženi.

„O le udari, le ubij me in ãe otroka z menoj zdaj, ko si naji pahnul v nesreão in gorje!“ vsklikne pol strahoma, pol jeze žena in zakrije razjokani obraz.

Ko zopet spregleda, zapazi, da je sama. Vse je tiho, le od daleã se ãujejo po cesti trde stopinje v znamenje jeznega, nemirnega ãloveka.

In v resnici bile so uãiteljeve. Prepriãanje, da ne premaga svoje ženske niti z lepo, niti s hudo, zaškriplje z zobmi, porine pokrivalo na oãij, in izgine v nepopisljivej žalosti in jezi v temno noã na plan, na cesto in dalje po njej — do prve krãme, kjer si hoãe poiskati v pijaãi zopet prviã izgubljenega mira, gorje, katerega nij poznal do svoje sive starosti — gorje silne, najhujše izmej vseh, ženske moãi — ženskega jezika.

Starka pa ãe sloni dolgo potem ob

Nemci nijso vojne veã hoteli, ãemu so Elsas osvojili?

Takozvana **Mladoãeška** ali svobodomiselnã ãeška stranka je imela zadnjo nedeljo obãni zbor, katerega se je udeleãilo 900 moã, gotovo veliko ãtevilo. Resolucija, katera je sprejeta, želi, a) da bi se v ljudstvu ãeškem oãivila ljubezen do domovine, b) da bi se ãeški narod v boji posluãeval vedno dostojnih pripomoãkov in da bi bil v nepolitiãnih (narodnih) reãeh edin. Izreka se želja, da bi se ãeški poslanci udeleãili deãelnega zbora, in da mora svobodomiselnã stranka neomahljivo svoja naãela vzdrãavati. — Na predlog dr. Trojana je zbor sprejel resolucijo, v kateri se izraãajo tople simpatije do bosenskih in hercegovskih vstajnikov z željo, naj se jim posreãi, priboriti si slobodo.

Vnanje drãave.

Dunajski uradna „Wiener Abendpost“ pravi, da Ignatiev korak v **Carigradu** pri sultanu, da je v sporazumu in vsled skupno z avstrijskim poslancem in drugimi storjen bil, kakor vsi prejãnji. Za to nijso opraviãena straãenja listov z vojno. — Jedinãa oprovrgavanja so bila tudi pred francosko-nemãko vojno. Vãasi so resniãna, vãasi ne. To izjavo pa sicer v „W. A.“ daje Andrassy. Ali brez dvoma je — to potrjuje tudi „D. Ztg.“ da bode moral prej odstopiti predno se druga orijentalna politika zaãne.

Francoski finanãni minister je komisiji naznanil, da je od poãetka leta 110 milijonov v eã drãavnih dohodkov dobil, nego je bilo v proraãunu miãljeno. Sreãna Francoska!

Angleški minister Disraeli je pri banketu londonskega župana rekel: Kritiãni poloãaj je bil uãe z modro potrpljivostjo direktno udeleãenã oblastij skoro odpravljen, ali se je z nesreãno financijalno dogodbo zopet raznel. Novi strahovi so se naredili. Govornik upa, da bodo velesile tudi kasneje potrpljive, in da bodo pomoãke našle, ki bodo zadovoljili. V tem vpraãanju je interes treh cesarskih vlastij bolj naravno-sten, ali ne veãji od angleškega. Govornik upa, da se bode mir ohranil, želi vspešno notranjo politiko, da bode mogla kraljica, ãe bode prisiljena, svojo moã in oblast pokazati, pozvati se na zadovoljen in zaupen narod.

Papeã je odgovoril na španjsko noto, da edinstvo v veri nij noben zadrãek v razvoji kulture. Vendar ãe hoãe španjska vlada iz uzrokov vnanje potrebe, je vatikan pripravljen, v dogovor stopiti zarad prenaredbe konkordata.

skladnici, joka, žuga, se jezi, moli in govori in ugiblje na glas sama s soboj, zida in podira nove sklepe, novo bodoãnost svojemu otroku, — dokler ne jame prezebat noãnega hlada in se jej ne skleneti trdni oãesi in jej ne prenesete v sanjah tja, kjer je vse lepo, vse dobro — v preblaãeno, najzvestejšo tolaãbo, v niãnost, — v pogubljenje sveta in samega sebe.

XII.

Nekaj let mine potem. V uãiteljevo druãino se ne vrne nikedar veã tiha zadovoljnost in domaãa sreãa prejãnjih dni.

Uãitelj videã, da bleði in vsamljuje vedno bolj njena Irena, kakor trta brez trãne podpore, in da je tega vsamljenja vendar nekaj sam kriv, vsega se veã da ne, kakor mu prisoja žena, oãalosti tudi sam. In ako je ãlovek žalosten in nesreãen, potrebuje tolaãbe. Tudi uãitelj je bil tacih mislij. Ker pa on nij dobil zdravila svojeã skrivnej rani v pomilovanji in ljubezni svoje

Dopisi.

Iz ãrnomlja 8. novembra [Izv. dopis.] V nedeljo 7. novembra je bila v naãej ãitalnici zopet veselica. Veãer je bil jako prijeten, gospodje pevci so veãkrat zapeli mej tombolo, potem pa je bil ples. Vsa zahvala gre gospici J. K., ki je dobrovoljno igrala na glasoviru, pari pa so se sukali v pozno noã. ãitalnica naãa je bila od nekãaj izmej prvih, a zdaj postaja nekako mrtva.

Temu krivi so tudi nekateri odborovi udje, kojim je za narodno stvar premalo mar. ãitalnica je skupno zbiraliããe druãtvenikov, da se zabavajo, in vesele ter duãevno izobraãujejo. Ali žalibog, da si je druãtvo republika, in vsi udje imajo enake pravice. — vendar sme se nekatere prezirati, kakor se pritoãbe ãujejo. Ne bodite aristokratje in ne smeãite gospodje sami sebe. — Osobnosti v kraj, pa slošno na delo za narodno stvar.

Petnajst let je veã minulo, odkar je postala tukajãnja šola štirirazredna, a ãrez petnajst let je sedaj prviã popolnem preãkrbljena sã 4 uãitelji.

S prvim nov. priãelo se je zopet poduãevati v tukajãnjem napredovalnem šoli. Poduãevalo se bode vsako nedeljo od 9—10. odraslo ljudstvo iz prirodoslovja, zemljepisja in zgodovine, iz kmetijstva in v novi meri in vagi.

Po polu dne od 1—2. pa se bode uãilo branje in pisanje ter spisje in raãunstvo za vse, ki se hoãejo ãe uãiti.

22. sept. je imelo „Slovensko uãiteljsko druãtvo“ v Dragatušu sejo. Govorilo se je o krajnih šol. bukvarnah, kako je uravnati in delati na to, da krajni šolski sveti vsako leto vsaj 10 gld. v šolski proraãun vzame, za nakupovanje knjig ter, da se pridno izposojuje ne le šolske mladeãi, nego tudi odraslim. Tudi se je sklenilo, da priãno vsi uãitelji naãega druãtva z napredovalno šolo, posebno v novi meri in kmetijstvu poduãevati.

24. in 25. nov. je okrajna uãiteljska konferenca v ãrnomlji.

Iz Vipave 9. nov. [Izv. dop.] Vendar je jedenkrat tukaj tako vinski leto, da se more ãteti mej dosti dobre, ako tudi nij ãe taka letina, kakor je bila 1865.

druãine, iskal ga je drugod v kupi pijaãe, in postal je sãasoma pravi vinski bratec. Vendar poslednjega v pravem pomenu ne, kajti ljubil je bolj brinjevec, kot vino, in sicer iz dveh tehtnih razlogov. Prviã je bilo vino predrago, in njegov moãnjicek redkoma v veselem poloãaju. A up je imel dober, vsaj je bil farni uãitelj, in tako je pil brinjevec ãestokrat v pozno noã. Vsaj krãmarji so bili njemu poãtenjaki, radi so nalivali njegovo kupo, misleãi, akoravno zdaj ne plaãa, bode uãe enkrat, biro ima in postrauski zasluãek tudi.

Tako je ginil mesec za mesecem, iz njih so postajala leta, le s tem spreminom, da je uãitelj slabel od dne do dne vedno bolje in zaspal neko jutro pri brinjevem zajutreku veãno spanje, — ki ga je reãilo hudobne žene, polno kriãev sveta in preãejãnjih raãunov bliãnjih in daljnih krãmarjev, — raãunov za pogubljeni in ob enem reãilni brinjevec.

Mnogo posestnikov tukaj je letos več vina pridelalo, kakor štiri leta nazaj; s tem najbode pa tudi povedano, kako slabe letine smo doživeli pretečene 4—5 let. Tudi je pridelek letos veliko boljši in nikakor nij se nam treba bati primerjavanja z dolenskim vinom. Sploh je pa vipavsko vino jako dobro, ker je zelo cukrasto, da pa ne doseže tiste cene kot najboljša štajerska in avstrijska vina je gotovo uzrok slabo kletarstvo. Slaba kletarstvo prouzročuje tudi, da se naša vina ne morejo obdržati več let dobra, mej tem, ko bi se kemično pripravljena mogla od letá do leta zboljšavati, ravno tako kakor avstrijska. Tudi vinogradi bi se morali bolje obdelavati.

Ker pa v vipavski dolini sploh prebiva jako pridno in inteligentno slovensko ljudstvo, slobodno upamo, da bo vinorejska šola na Slapu mnogo storila v korist naših potomcev, posebno kar zadeva napredek v vinstvu in sadjereji. Resnično, vipavski dolini odprto je polje, na katerem se more mnogo zboljšati; in če bode nas svet sodil, da pretrijamo, ako trdimo, da moremo tu vinstvo, in sadjerejo deseterič zboljšati. Da se to lahko uresniči, nam zagotavlja izvrstna zemlja in ugodne klimatične razmere; akorpri nam tudi časih toča potolče, vendar ona nij navadna, temveč nam prav redkokrat veliko škodo napravi.

Jedino, kar nám tu manjka, je poduk, tega pak upamo, da nam bode slapška šola razširila, ter našla pri naših naslednikih mnogo duševnih zmožnostij. Ona bode učila izkopavati velike zaklade, kateri so skriti v tukajšnji naši slovenski zemlji. Se ve, da je vsak začetek težak, ali kako se more zahtevati od sadnjih dreves, da uže prva leta sad rodé? Gotovo bodemo uživali še tisti sad, in redko kedaj so bili jednaki deželni stroški bolj porabljeni, kot z napravo vinstvene šole na Slapu. Uže sedaj se vidijo sem ter tja nove naprave v privatnih vrteh prav po racionalnem vzgledu vinstvene šole, katere najboljše vseh zagotavljajo. Za res človeka veseli videti, kako umejši kmetje naprave vinogradne šole uže razumevajo, čislajo in posnemajo.

Da ima pa vinogradna šola mej starejšimi kmeti hude nasprotnike, to je gotovo. Nikdo na svetu nij tako konservativnih mislij, kot stári kmet, in očividne

Možu je sledila kmalu žena. Domači prepir, nesrečna hči in starost premagata njeno ne najsajši življenje in odpeljete tja, kjer menda nij nemira in boja z ljubitelji brinjevca in družih pijač, kjer se ne ženijo in ne može, in ne zapuščajo brezsrčni možakarji svojih ljubic zaradi vsake malenkosti — tja, kjer je vse in vsem dobro.

Tako postane Irena sirota. Da v resnici devica v srpanu z obletelim cvetjem, brez roditeljev, brez premoženja, brez ženina, gotovo neveselo, grenko stanje. Hoteč pokazati Irena, da živi lahko tudi brez moža in brez vsega, se prej utólaži po zadetj jej nesreči, kakor je bilo vsaj videzno spodobno. Še nekaj časa ostane v vasi, si izvoli, kakor v maščevanje grajskemu ženinu, brinjev zajutrek in prižiga vsaki pot kedar gre on potuhnjenega obraza mimo njenega okna, cigaro, češ, jaz delam kar hočem in ne vprašam, kaj ti je po vseči in živim tudi brez tebe.

koristi ne prepričajo ga časih; vendar v takih zadevah ne more biti naloga šole, zámurca do belega umiti, to naj si zapomni g. ravnatelj vinogradne šole, ko bi se pripetilo, da bi moral čuti neprijetnosti od nevednih starokopitnežev.

Žalibože moram omeniti, da je tukajšnje vino nekaj let sem prišlo v neveljavo in to vsled necega čudnega uzroka. V vinogradnej šoli na Slapu podučuje se tudi galiziranje (zboljšanje) in petijotiziranje (pomnoženje) vina, to je manipulacija katera spada k umnemu kletarstvu.

Veliko korist nam daje ta manipulacija in morala bi se rabiti v vseh kletih. Razumni gospodar bode gotovo rabil za svojo potrebo ravno tako za družinske in poselske potrebe jednako petijotizirano vino, tudi se more tako lahko prodati, ker je okusno in neškodljivo; vendar ne sme se prodajati kot čisto grozdno vino, ker je končno vendar le fabrikatsko.

Čulo je tedaj nekaj vinogradskih posestnikov o tej manipulaciji samo govoriti, posebno jim je petijotiziranje dopalo. Ne, da bi bili prej natančno poizvedeli o pravih kvantitetskih razmerah in ne, da bi se bili dali podučiti; naročili so takoj več centov grozdnega sladkorja, ter so petijotizirali brez vsacega pomisleka po svojem mnenji, in prodajali potem tisto vino, nekaterim manje izobraženim in umnim vinotrzcem kot pravo vipavsko grozdno vino. To vino je imelo napako in sicer za to, ker nij bilo prav pripravljeno, ter kmalu potem se popoluem pokvarilo.

Marsikateri vinotrzci so doživeli žalostno prevaro in tako je prišlo vipavsko vino ob kredit. Kupcev nij več prišlo toliko in vinska cena je pala. Ta žalostna izkušnja ozdravila je pak mnogo tukajšnjih vinščakov od te bolezni, ter so popustili veselje petijotizirati vino in ga prodajati kot pravo grozdno vino.

Končno zagotavljam vse vnanje vinotrzce mej katerimi sem tudi jaz, da slobodno in brez strahu od fabrikatskega vina zopet kupujemo v celej vipavski dolini pravo vino. Letos dobodo se prav izvrstna vipavska vina in bode se posrečilo tudi sedaj izvršiti nekđaj tako priljubljeno mešanje vipavskega vina z dolenskim, tudi je cena sploh prav primerna.

A tega životarenja se tudi kmalu navešliča Irena, posebno ko jame pohajati zadnji denar, ki jej je ostal po roditeljih. Nekaj časa pozneje izgine nenadoma iz vasi. Eni ugibljejo, da je šla v mesto služiti, drugi, da celo v tujo deželo bog ve kam, tretji pa, da še nekam drugam, — kar pa nij, da bi pravili na glas, — a natančnejega nij vedel nihče.

In to je bilo naravno. Vsaj vprašal nij nihče po njej, celo njen prvi ljubitelj gozdar Lipe ne, stoprv v zadnjem času se je prepričal, da bi ne bil nikedar srečen z njo. Toraj si jo je izbil iz glave in prsij, kakor tudi vsako misel na ženitev, ki nij družega, kakor gorjé vsacemu možkem. Tako trdi pol sveta in sodi ostro, a morda pravično nežno ljubeznjivo ženstvo, podtikaje mu ne lepo ime in pripodobo, katero zopet nij, da bi jo imenovali na glas.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Iz Gorice) se nam piše: Oni dobroznani financar Demkovič, ki je vedno po kavarnah Slovencem zabavljal, kakor je bilo uže enkrat v „Soči“ naznanjeno, je te dni okral svojega nadinšpektorja, svojim kolegom srebrno uro in zimsko suknjo, ter jo pobrisal čez hrib in plan. Pustil je tudi mnogo dolgov po krémah in kavarnah. Ona dva financarja, katera sta ob svojem času g. nadinšpektorju ušla v Hercegovino, šla sta iz bratoljubja in navdušenosti za našo sveto reč, a ta, baš njegov ljubljencec zapustil je sramotno svoj urad. Takrat je g. inšpektor zaukazal, naj se pazi strogo na njegove „panslavistične“ (?) uradnike in morali so biti ob 9. uri v kasarni, mej tem, ko je baš oni Demkovič svobodno po kavarnah kvartal. Bog ve, kakšen ukaz bode pa sedaj razglasil?

— (Strašen umor.) Iz Žirov se piše tukajšnjemu „Sl.“ sledeča grozna dogodba: „V Zabrežniku, eno uro od farne cerkve, sta prebivala mož in žena v mlinu, ki stoji v grapi na samem, da se do sosedá ne more zaklicati. Bila sta pobožna, delavna in varčna zato sta imela denar. V sobi pod streho sta imela gostjo z okolo 18 let starim sinom in hčerjo. 3. dne t. m. se je v obližju obhajala ženitnina, katere so se udeležili vsi sosedje. Proti večeru pride v ta mlin kosmat in slabo oblečen berač ali „plašur“ in prosi gospodinjo, da bi tukaj prenočil. Žena se ga brani in mu veli dalje, plašur pa se izgovarja, da mu je kraj neznan, in ne more po noči naprej. Žena se ga usmili in mu reče ostati; za večerjo mu dá mleka. Okolo 9. ure se spravijo spat. — Žena se vleže na posteljo, mož se spravi na peč, plašur se pa vleže poleg peči. Ko mož in žena zaspita, plašur tiho vstane, sune moža z nožem v trebuh in za vrat, potem skoči nad ženo in jej zasadi nož v desno stran vratu. Mož, ki je bil hudo ranjen, a ne mrtev, skoči raz peč v plašurja in se nekaj časa bojujeta. Mej tem pa zleze žena iz hiše, da bi poklicala gostijinega fanta, ki je malo prej odšel na ženitnino. Zaklana žena kliče pred hišo: Janez! — Janez! a potem nij bilo več glasu. Gostinja, ki je slišala njen glas, pride iz svoje sobice in najde ženo v krvi ležati; potem jo vzdigne in na svojo posteljo nese. Le enkrat se žena še obrne in — umrje. Ko plašur sliši, da je žena šla iz hiše, — ali pa jo je slišal klicati — popusti nož in ruto, v kateri je imel dva kosa kruha in nekaj suhih hrušek in zbeži, — odnesel nij nič! Da je pa hotel denar pobrati, to je gotovo, ker je storil toliko hudodelstvo, umoriti ju je hotel in potem pa denar pobrati. V hiši in zunaj hiše je bilo vse krvavo, žena mrtva, mož zaboden v trebuh, ranjen za vratom, ves v krvi! Komisija, ki je prišla drugi dan ogledat, je rekla, da še nij imela enacega dogodka. Mož še živi, a jako se dvomi, da bi ozdravil.

Razne vesti.

* (Potop.) Iz Newyorka se 9. nov. brzojavlja: Parobrod „Pacific“ je na poti v San Francisko utopil se; sto in petdeset potnikov in petdeset mornarjev je utonilo v morji. Samo jedna oseba je rešila se.

* (Miš v želodcu.) V Gyöngödu je, kakor smo čitali v nekem ogerskem časniku nekemu kmetu mej spanjem jedna miš skozi

odprte usta zlezla v želodec. Mož občutil je kmalu grozne bolečine in je umrl kljub vsej pomoči v malo urah. Pri raztelesenji našli so miš še živo v želodcu.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni
Revalescière du Barry
v Londonu.

25 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicne in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebravljene, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenec in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričevala zdravnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravnika svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Déde, Dr. Uré, grofneje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.
Spričevalo zdravnika svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.
Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagrađi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalce in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.
Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnosne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.
James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.
Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.
Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.
Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalce.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.
Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.
Spričevalo št. 76.921.

Obergimperu, (Badensko), 22. aprila 1872.
Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar poiziti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.
St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.
St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shušjanji in hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebravljani, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Köllera, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 75.928. Barona Sigmó 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na cení, gledé hrane.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalescière-Bisciten v puščah 4 2 gold. 50 kr. 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahke in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 240 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Berry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Maur, J. Svoboda, lekar pri „zlatem oriu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diochti & Frank, v Celoveci P. Birnbacher, v Komiti Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Merenu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Cernovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranz-

— Prodaje: Berry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Maur, J. Svoboda, lekar pri „zlatem oriu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diochti & Frank, v Celoveci P. Birnbacher, v Komiti Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Merenu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Cernovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranz-

— Prodaje: Berry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Maur, J. Svoboda, lekar pri „zlatem oriu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diochti & Frank, v Celoveci P. Birnbacher, v Komiti Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Merenu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Cernovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranz-

— Prodaje: Berry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Maur, J. Svoboda, lekar pri „zlatem oriu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diochti & Frank, v Celoveci P. Birnbacher, v Komiti Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Merenu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Cernovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranz-

— Prodaje: Berry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Maur, J. Svoboda, lekar pri „zlatem oriu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diochti & Frank, v Celoveci P. Birnbacher, v Komiti Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Merenu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Cernovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranz-

— Prodaje: Berry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Maur, J. Svoboda, lekar pri „zlatem oriu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diochti & Frank, v Celoveci P. Birnbacher, v Komiti Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Merenu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Cernovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranz-

meyr, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mesih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih: tudi razpošiljava dunajska hiša na vse kraje po poštah: nakaznicah ali povzetkih (261)

Umrlji v Ljubljani

od 8. do 11. nov.:
Helena Dobrovoljec, 70 l., v bolnišnici vsled starosti. — Ignacij Turek, 3 mes., dete fижakarja, za božjastjo. — Ivan Svetek, 11 mes., dete želez. uradnika in J. Cirar, v bolnišnici, oba za božjastjo. — Julija Vončina, 6 mes., in Franjo Benda, 1 l., oba za božjastjo. — Mihel Anžič, 52 l., za mrzlico. — Franciska Mahkota, 3 l., dete delavke za vnetjem v grlu. — Alojzija Herjanc, 3 l., dete revidenta, na vnetji pljuč.

Tragični.

11. novembra:
Evropa: Pogačnik iz Celja. — Pernitz iz Pulja. — Langer iz Celja.
Pri stonu: Toscarini iz Trsta. — Grčar iz Dolenskega. — Oblak iz Litije. — Čelek iz Dolenskega.
Pri Maljet: Trink iz Trebiža. — Schlafer iz Trsta. — Stepančič iz Ogerskega. — Kraus iz Št. Vida. — Brandsteter iz Gradca. — Prager iz Trsta. Esinger iz Dunaja. — Hubner iz Gradca. — Dolence iz Kranja. — Stepanič iz Pešte.

Dunajska borza 12. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovnih	69	glđ.	30	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	40	"
1860 drž. posojilo	110	"	20	"
Akcije narodne banke	927	"	50	"
Kreditne akcije	192	"	10	"
London	114	"	15	"
Napol.	9	"	16 1/2	"
C. k. cekini	5	"	40	"
Srebro	105	"	35	"

— Ta list naj se dobro shrani. —

Algophon

je izvrstni lek za zobni bol vsake vrste. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 35 kr.

Aromatični tobakni prah

je izvrstni, odvodilni lek, kateri tudi okrepi čutne žile na glavi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 20 kr.

Angleški prsni sok.

Ta sok je posebno koristen za kašelj, nahod, hripanje, za bolečine v vratu in na prsih. Radi prijetnega okusa, užije se lahko in ga pije tudi otroci prav radi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 60 kr.

Elizabetna ustna voda

je izvrstni pripomoček za ohranjenje zob in zobnega mesa. — 1/2 male žličice te ustne vode mej čašo druge vode, napravi zobe bliščeče in jako bele, odstrani neprijetni duh iz ust, onovi in omoči zobno meso. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 50 kr.

Lasja tinktura

za omočitev lasišča in pospešitev rasti. Poraba jedne steklenice te tinkture zadostuje popolnem omočiti lasišče, ovira izpadanje las in pospešuje rast. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 1 glđ.

Otročje mazilo

od dr. Stieger-a rabi se za odprte rane pri otrocih, in je boljši kot otročji prah, ker zadnji pomnoži še večkrat prisad. Cena 1 lonček z nakazanjem o rabi 18 kr.

Revmatizma rešitelj

služi kot najboljši, realni in najgotovejši dosedaj znani pripomoček za revmatizem (trganje po udih), vsako vrsto hromote v rokah in nogah, bodenja itd., katere bolezni odstrani dostikrat uže po prvi rabi. Cena 1 steklenice z nakazanjem o rabi 40 kr.

Mazilo

za pege, šinja, mozola, obrazno rudečico itd. Ako se rabi to mazilo 10 večerov, odstrani popo nem pege, šinja itd. Cena 1 lonček z nakazanjem o rabi 70 kr.

Spitzweyerich'sko mazilo.

To neprecenjeno mazilo je lek za prsne in pljučne bolezni, prsni katar, kašelj, hripravost itd. Cena 1 velike steklenice z nakazanjem o rabi 80 kr. 1 male steklenice z nakazanjem o rabi 60 kr.

Spredej omenjeni zdravstveni pripomočki dobivajo se v

Izdovalnem laboratoriji

Vend. Trnkóczy-a,

lekarja „zur Landschaft“
v Gradcu, Sackstrasse št. 4.

Glavna zaloga za Kranjsko

pri (322—10)
Viktorju Trnkóczy-u,
lekarju „zum gold. Einhorn“
v Ljubljani, glavni trg št. 4.

Vabilo.

Splošno kranjsko društvo dosluženih vojakov (veteranov)

napravi
v nedeljo dné 14. t. m. ob 7. uri zvečer
v prostorih „Slonove“ restavracije
z odobrenjem pristojne gospodske

koncertno soarejo

združeno z loterijo na dobitke.
Čisti dohodek te veselice je namenjen fondu (zakiadu) za nakup društvene zastave.
K obilnemu obisku se uljudno vabi p. n. ljubljansko občinstvo. (394)

Odbor
splošnega kranjskega društva
dosluženih vojakov v Ljubljani.

Št. 15061. (391—3)

Razglas.

Štepanski most bo zarad popravlanja od 15. t. m. naprej za vozove in ljudi do izvršitve popravlanja zaprt.

Mestni magistrat v Ljubljani,
8. novembra 1875.

Lekarna Piccoli.

„K angelju“ v Ljubljani.

Aparati za samo-brizganje, pasovi za počene, uretralne in materične brizglje.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek.

Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper differitis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusim, dal mu bode gotovo prednost, vzlie vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfins de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. de Reseda flacon 80 kr.

Esprit dto. de Ylang-Ylang flacon 80 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje. Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij. Velika poraba je najboljše spričevalo. Vsaka gospodinja bode tako zdravilo pri hiši imela. Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborna sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umavalnimi vodami, lepitičjem in lepitičnim sredstvom, katera so čisto škodljiva. 1 steklenica 1 gold. (132—137)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštneemu povzetju.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.